

Flatanger kommune

Eierskapsmelding 2020

Oversikt over Flatanger kommunes involvering i selskaper/bedrifter og kommunens samlede eierskap, samt en oversikt over samarbeidsordninger på tjenesteutøvelse og medlemskap i organisasjoner.

Et styringsdokument for folkevalgte og administrasjon.

Vedtatt i kommunestyrets sak 44/20 den 03/09 - 2020

(Rådmannens forslag av 13/7 – 2020, justert i h.h.t. kommunestyrets vedtak)

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Prinsipper for godt eierskap	4
3. Valg av selskapsform – styringsmuligheter	5
3.1 Aksjeselskaper	6
3.2 Samvirkeselskap/andelslag (SA)	7
3.3 Interkommunalt selskap (IKS)	7
3.4 Kommunale foretak (KF).....	7
3.5 Stiftelse	8
3.6 Interkommunalt samarbeid	8
3.7 Organisasjoner/foreninger	9
4. Oversikt over kommunalt eierskap i selskaper	10
4.1 Aksjeselskaper	10
4.2 Samvirkeselskap/andelslag	10
4.3 Interkommunale selskap (IKS)	11
4.4 Kommunale foretak	12
4.5 Stiftelse.....	12
4.6 Interkommunalt samarbeid	12
4.7 Foreninger/organisasjoner	14
5. Prinsipper og retningslinjer for Flatanger kommunes eierskap (eierskapspolitikken)	14
6. Strategier og formål for kommunens eierskap i selskaper samt samarbeidsordninger og medlemskap i organisasjoner	17

1. Innledning

Kommunelovens § 26-1. Eierskapsmelding, lyder:

Kommuner og fylkeskommuner skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring*
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eiereinteresser eller tilsvarende interesser i*
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.*

Det har over en del år vært en jevn økning i antall selskaper i kommune-Norge. Når kommuner i økende grad benytter utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter og foretak innebærer det at den politiske styringslinjen endrer karakter. Den tradisjonelle forvaltningsstyringen erstattes av eierstyring.

Et aktivt eierskap er grunnleggende for en best mulig lokalpolitisk forvaltning av de samlede verdier og har direkte konsekvenser for selskapene, deres disponeringer og deres markedsposisjon. Samtidig vil et aktivt eierskap gi viktige signaleffekter overfor omverden og styrke kommunens omdømme.

Rådmannen legger med dette fram Flatanger kommunes revidert eierskapsmelding, forrige gang framlagt for kommunestyret 2014. Eierskapsmeldingen gir en totaloversikt over kommunen sine eierskap, men også hvilket samarbeid kommunen er deltaker i, samt de ulike samarbeidsformene.

Det finnes ingen fast "mal" for hvordan en eierskapsmelding skal se ut, og kommunene har ulike innfallsvinkler til arbeidet. Etter KS sin oppfatning bør en eierskapsmelding som minimum ha tre hovedpunkter:

- Politiske og juridiske styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.
- Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid med selskapene.
- Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene.

En eierskapsmelding vil bidra til å gi oversikt over kommunens samlede virksomhet. Det vil gi de folkevalgte en mulighet til å sette seg inn i de juridiske styringsmulighetene som ligger i de ulike selskapsformene. Det vil også bidra til økt åpenhet overfor omverden i forhold til den samlede kommunale virksomhet. Gjennom en eierskapsmelding kan kommunen dessuten gi mer overordnede styringssignaler til selskapsstyrene, f eks politiske målsettinger knyttet til miljø, likestilling, etikk osv.

Eierskapsmeldingen i sin nåværende form gir et godt grunnlag for kommunestyret til å drøfte den videre eierstrategien for det enkelte eierskap.

Kommunen skal for hvert enkelt selskap/foretak ha en gjennomtenkt begrunnelse for hvorfor den er eier, hva kommunen vil med sitt eierskap, og å sikre en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål. Det kan for eksempel være at opprettholdelse av de enkelte eierskap ikke lengre er riktig tiltak, fordi forutsetningene har endret seg fra det som var hovedmålet da det

opprinnelig ble etablert. Et aktivt eierskap betyr at de folkevalgte gis en mulighet til å utøve eierstyring. For å oppnå god eierstyring er det nødvendig med en tverrpolitisk felles forståelse for hvorfor Flatanger kommune eier aksjer i selskaper, deltar i interkommunale selskaper (IKS) mv. En slik formålsdiskusjon er viktig for den videre prosessen.

Det er viktige verdier, interesser og samfunnsfunksjoner som forvaltes i kommunale selskap og foretak. Målsettingen med en eierskapsmelding er å drøfte kommunens ulike motiv for å opprette eller delta i selskap. Skal selskapet ta risiko og operere i et marked bør det etableres et selskap med begrenset ansvar. Der selskapet skal yte tjenester til eierne i egenregi kan både interkommunale selskap og foretak være hensiktsmessige former.

Et vilkår for aktiv eierstyring, er at det fra eiers side er formulert forventninger, mål og strategier for selskapene. Eiers forventninger og strategier blir utgangspunkt for selskapskontrollen og for behandling av selskapets drift og resultat. Selskapenes strategiske mål blir i stor grad utformet av styrene. Det er derfor viktig at Flatanger kommunestyre ovenfor selskap med sterke kommunale eierinteresser, aktivt definerer og revurderer motiv, mål og forventninger. Styrets oppgave blir å videreutvikle strategien og å arbeide for å realisere selskapets mål. Dette vil være med å utvikle kommunen i rollen som eier, og klargjør rolledeling mellom eier og selskap.

Kommunestyret har både et tilsyns- og kontrollansvar for å sikre at kommunen når sine mål, at regelverket etterleves og at etiske hensyn ivaretas. Kontrollen utføres blant annet gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Kontrollutvalget er delegert denne funksjonen fra kommunestyret og har derfor en spesielt viktig rolle i eierstyringen.

Kontrollutvalget skal på kommunestyrets vegne påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper.

Et aktivt eierskap og eierstyring er noe kommunen må utvikle over tid gjennom prosesser som involverer politikerne og hvor erfaringene brukes til stadig å forbedre eierstyringen. Dette tilsier at kommunestyret bør gjennomgå og eventuelt revidere eierskapsmeldingen hver valgperiode.

2. Prinsipper for godt eierskap

Som en del av sitt verv i kommunestyret, får man også ansvaret for å forvalte kommunens interesser i ulike selskaper. Disse selskapene er i utgangspunktet enten eid av kommunen alene, sammen med andre offentlige eiere eller eid sammen med private interesser. Det betyr at man i mange tilfeller kan stå overfor andre eiere med klare ambisjoner for det enkelte selskap, det være seg konkrete målsettinger vedrørende avkastning, lokalisering, regional utvikling osv. Hvis ikke kommunen signaliserer en aktiv rolle med krav og forventninger, vil andre aktørers krav og forventninger bli lagt til grunn. Det er ikke sikkert at det vil skape en utvikling i tråd med kommunens interesser.

Hva er det kommunale formålet med selskapet eller den kommunale eierandelen i selskapet? Hva er det man vil med sitt eierskap?

Det anbefales å skille mellom de krav kommunen stiller til *hvordan* eierskapet skal utøves (eierskapspolitikken), og de krav kommunen har overfor det enkelte selskap for å sikre at selskapet ivaretar de *formål og målsettinger* som eierne har satt (eierstrategien).

Det er særlig tre prinsipper som bør være styrende fra kommunens side; en bør praktisere *åpenhet*, en bør som eier være *forutsigbar*, og en bør arbeide for størst mulig grad av *effektivitet*.

KS har utarbeidet 21 anbefalinger innenfor følgende emner om eierstyring, selskapsledelse og kontroll:

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte.
2. Vurdering og valg av selskapsform.
3. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet.
4. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger.
5. Utarbeidelse og revidering av styringsdokumenter.
6. Eiermøter.
7. Eierorganets sammensetning og funksjon.
8. Gjennomføring av generalforsamlinger og representantmøter.
9. Sammensetningen av styret.
10. Valgkomité for styreutnevnelser.
11. Kjønnsmessig balanse i styrene.
12. Rutiner for å sikre kompetanse i selskapsstyrene.
13. Styresammensetning i konsernmodell.
14. Oppnevning av vararepresentanter.
15. Habilitetsvurderinger.
16. Godtgjøring av styreverv.
17. Registrering av styreverv.
18. Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter.
19. Utarbeidelse av etiske retningslinjer.
20. Særlig om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak.
21. Utøvelse av tilsyn og kontroll.

3. Valg av selskapsform – styringsmuligheter

Noen kommuner som har utarbeidet eierskapsmeldinger skiller mellom:

- Finansielt eierskap.
- Politisk eierskap/samfunnsmessig eierskap.

Flatanger kommune har i all hovedsak lagt til grunn politisk/samfunnsmessig eierskap i de selskapene vi er involvert i. Selskapene genererer i liten grad økonomisk utbytte til kommunen, med unntak av nylig etablert eierskap i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE). En utfordring kan være at det ved *etableringen* av selskaper kan synes å være hensiktsmessig med et politisk/samfunnsmessig eierskap og engasjement fra kommunens side, mens det over tid, og etter den første etableringsfasen, gjerne blir mindre tydelig at kommunalt eierskap er hensiktsmessig og hvor eierskapet dermed etter hvert i liten grad kan utøves aktivt eller med klart politisk formål. Dette bør en ta med i vurderingen når en skal ta stilling til potensielle nye eierskap.

Valg av eierskapsform har ofte sammenheng med hvilken type eierskap en definerer det konkrete selskap under. I det følgende er det kort skissert ulike eierskapsformer.

Selskapsform	Rettssubjekt	Ansvar for selskapets forpliktelser	Øverste myndighet	Lovregulering
Aksjeselskap	Selvstendig	Begrenset	Generalforsamlingen	Aksjeloven
Samvirkeselskap/andelslag (SA)	Selvstendig	Begrenset	Årsmøtet	Samvirkeoven
Interkommunalt selskap (IKS)	Selvstendig	Ubegrenset	Representantskapet	Lov om interkommunale selskaper
Kommunalt foretak (KF)	Integrert del av kommunen	Ubegrenset	Kommunestyret	Kommunelovens kap. 9
Stiftelse	Selvstendig	Begrenset	Styret	Stiftelsesloven
Interkommunalt samarbeid	Integrert del av kommunen	Ubegrenset	Kommunestyret	Kommunelovens kap. 17-20
Organisasjoner/foreninger	Selvstendig	Ubegrenset	Årsmøtet	

3.1 Aksjeselskaper (AS)

Begrenset ansvar for deltakerne

Et aksjeselskap er et eget rettssubjekt og kan ha en eller flere eiere. Denne selskapsformen kan derfor være tjenlig dersom en ønsker å ha ulike grupper av eiere eller legge til rette for at flere, både fysiske og juridiske personer, kan være eiere. Et aksjeselskap skal ha en minste aksjekapital på 30.000 kroner, og må til enhver tid ha en forsvarlig egenkapital. Et særtrekk ved aksjeselskapsformen er at deltakerne ikke er ansvarlig for selskapets forpliktelser, med mindre dette er særskilt avtalt. På den annen side rår ikke eierne fritt over selskapets inntekter og formue. Ønsker aksjeeierne å trekke midler ut av selskapet, må dette skje etter nærmere regler i aksjeloven for utdeling av utbytte, nedsetting av aksjekapitalen eller oppløsning av selskapet. Eierforholdene i et aksjeselskap kan endres ved kjøp og salg av aksjer, eller ved forhøyelse av aksjekapitalen.

Eierskapet utøves gjennom generalforsamlingen

Gjennom generalforsamlingen kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leders ledelse av selskapet. Det er generalforsamlingen som velger styret.

Styret samlet er øverste forvaltningsorgan, og daglig drift ivaretas av daglig leder

Selskapet ledes av et styre og en daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet og for at det drives i samsvar med selskapets formål og innenfor rammen av lovgivningen og selskapets vedtekter og instruksjoner fastsatt av aksjonærene gjennom generalforsamlingen. Daglig leder står for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, og skal i denne forbindelsen følge retningslinjer og pålegg styret har gitt.

3.2 Samvirkeselskap/andelslag (SA)

Med samvirkeforetak er ment en sammenslutning med hovedformål å fremme medlemmenes økonomiske interesser ved at disse deltar i foretakets virksomhet enten som forbrukere, leverandører eller på lignende måte. Deltakernes ansvar for selskapet er begrenset til innskuddet i selskapet akkurat som i et aksjeselskap. Ingen av medlemmene bærer personlig ansvar for foretakets forpliktelser. Det er ingen krav til minimumskapital ved etableringen. Stifterne kan bestemme hvilken kapital som er nødvendig. Stifterne har en viss frihet i utformingen av vedtektene. Avkastningen, bortsett fra en normal forrentning av eventuell innskutt kapital, blir stort sett værende i virksomheten eller fordelt mellom medlemmene på bakgrunn av deres omsetning i foretaket (ikke i forhold til kapitalinnskuddet som i et aksjeselskap). Ved avstemninger har hver deltaker én stemme (mens hver aksje har én stemme i et aksjeselskap).

3.3 Interkommunalt selskap (IKS)

Samarbeid mellom flere kommuner og/eller fylkeskommuner kan organiseres som interkommunalt selskap (IKS). Deltakere i IKS kan være kommuner, fylkeskommuner og andre IKS. Interkommunale selskaper er egne rettssubjekter som rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene.

Hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for sin andel av selskapets samlede forpliktelser. Selskapets øverste myndighet er representantskapet. Representantskapet er eiernes organ, og deltakerkommunenes eiermyndighet utøves av representantskapet. Deltakerkommunene kan gjennom representantskapet treffe vedtak som binder styret, og det kan omgjøre vedtak som styret har truffet. Lovens bestemmelser medfører at deltakerkommunene har en større innflytelse over styringen av selskapet enn det aksjeloven gir deltakerne i et aksjeselskap.

3.4 Kommunalt foretak (KF)

Foretaket er en del av kommunen som rettssubjekt, og har ingen økonomisk selvstendighet.

Reglene om kommunale foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver. Organiseringen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. Organiseringen er i hovedsak tatt i bruk i større kommuner. Eksempler kan være drift av vannverk, drift av kommunal bygningsmasse, vaktmestertjenester eller lignende. De enkelte tjenesteenheter i kommunen bestiller da tjenester av det kommunale foretaket etter behov.

Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Lederen har ikke rapporteringsplikt til rådmannen, og er ikke underlagt han/henne, men rådmannen har uttalelsesrett før saker behandles i styret eller eventuelt i kommunestyret.

Det kommunale budsjettet setter rammene for foretakets virksomhet, og styret er bundet av budsjettet.

3.5 Stiftelse

Etablering og drift av stiftelser skal skje i medhold av Lov om stiftelser av 15.06.2001 nr. 59. En stiftelse kan være en alminnelig stiftelse eller en næringsstiftelse. En stiftelse er en formuesverdi som stifterne har avsatt for å fremme et nærmere fastsatt formål. Stiftelser anvendes ofte ved virksomhet av ikke-økonomisk karakter, spesielt med et sosialt eller kulturelt formål. Kommuner kan alene eller sammen med andre opprette stiftelser. Stiftelser er egne rettssubjekter, men har ingen eiere ("stiftelsen eier seg selv"). Kommunen har derfor ingen styringsrett over stiftelser, og kan ikke hente ut midler fra stiftelser. Eierne står ikke fritt til å løse opp stiftelsen, og det er ingen egnet organisasjonsform hvis kommunen ønsker å utøve eierstyring og opprette en økonomisk interesse i de verdier som er knyttet til virksomheten.

Stiftelsen ledes av et eget styre.

3.6 Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens kapittel 18

To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et interkommunalt politisk råd. Rådet kan behandle saker som går på tvers av kommune- eller fylkesgrensene. Et interkommunalt politisk råd kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Rådet kan likevel gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Representantskapet er det øverste organet i et interkommunalt politisk råd. Samtlige deltakere i rådet skal være representert med minst ett medlem.

Det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne, med et minimumskrav til innhold i h.h.t. kommunelovens § 18-4.

Kommunalt oppgavefellesskap etter kommunelovens kapittel 19

To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan sammen opprette et kommunalt oppgavefellesskap for å løse felles oppgaver. Et oppgavefellesskap kan ikke gis myndighet til å treffe enkeltvedtak. Rådet kan likevel gis myndighet til å treffe slike vedtak om interne forhold i samarbeidet og til å forvalte tilskuddsordninger.

Representantskapet er det øverste organet i et kommunalt oppgavefellesskap. Samtlige deltakere i rådet skal være representert med minst ett medlem.

Det inngås en skriftlig samarbeidsavtale mellom deltakerne, med et minimumskrav til innhold i h.h.t. kommunelovens § 19-4.

Vertskommunesamarbeid etter kommunelovens kapittel 20

En kommune kan overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver og delegere myndighet til å treffe enkeltvedtak eller vedta forskrift til en vertskommune, så langt annen lovgivning ikke er til hinder for dette.

Det er innført en generalbestemmelse i kommunelovens § 28 a som gir en generell hjemmel for å legge lovpålagte oppgaver som kommunen har ansvar for til et vertskommunesamarbeid. Dette vertskommunesamarbeidet har to varianter:

- Administrativt vertskommunesamarbeid (§ 20-2).

En kommune (samarbeidskommune) kan avtale med en annen kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning. Kommunestyret delegerer selv myndighet til å treffe vedtak, ved å instruere kommunedirektøren (rådmannen) i egen kommune om å delegerer myndigheten.

Hvis vertskommunen treffer vedtak etter delegert myndighet fra en samarbeidskommune, kan samarbeidskommunen omgjøre vedtaket etter reglene i forvaltningsloven § 35 første ledd.

- Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd (§ 20-3).

Kommuner som deltar i vertskommunesamarbeid, kan avtale å opprette en felles, folkevalgt nemnd i vertskommunen.

Deltakerne kan gi nemnda myndighet til å treffe vedtak i alle typer saker hvis ikke noe annet følger av lov. (Altså også i saker som er av prinsipiell betydning) Det skal skje ved at kommunestyrene selv delegerer den samme myndigheten til nemnda. Nemnda kan gi kommunedirektøren (rådmannen) i vertskommunen myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning. Hver av deltakerne i samarbeidet skal være representert med to eller flere medlemmer i nemnda.

Et vertskommunesamarbeid vil ikke være et selvstendig rettssubjekt, men være forankret i en samarbeids som må vedtas av kommunestyret selv.

Annet interkommunalt samarbeid

Kommunen inngår i en rekke sammenhenger i ulike former for samarbeid med andre kommuner, uten at slikt samarbeid nødvendigvis er tydelig hjemlet i lovverket. Det kan eksempelvis være et politisk rettet samarbeid (regionalt eller på annet vis) eller det kan være rene samarbeidsavtaler med andre kommuner og eventuelt andre offentlige virksomheter hvor en har intensjoner om forbedret samarbeid/kompetanseutvikling eller lignende. Slikt samarbeid kan også være rettet mot å løse konkrete oppgaver i fellesskap, med en kostnadsdeling mellom de berørte kommunene. Slike mindre definerte samarbeid kan også innebære et medeierskap til konkrete verdier. Eierskapsmeldingen bør derfor gi oversikt over slikt samarbeid. En slik oversikt over samarbeidet vil gi økt åpenhet og muligheter for innsyn, samt at det vil kunne styrke kommunens styring i slikt samarbeid.

3.7 Organisasjoner/foreninger

Flatanger kommune er også medlem i foreninger/organisasjoner gjennom å betale Medlemskap, samt deltakelse på møter/årsmøter. Slike medlemskap er typisk ment å bidra til at kommunens interesser innenfor en rekke områder ivaretas best mulig.

4. Oversikt over kommunalt eierskap i selskaper

4.1 Aksjeselskaper

Selskap	Eierandel	Merknader
MN - Vekst AS	22,3%	Selskapet ble stiftet 20.05.88 med formål å drive arbeidssamvirke i offentlig virksomhet. Aksjene fordeler seg med 54,6 % til Namsos kommune, 22,3 % til Flatanger kommune og 23.1 % til Namdalseid kommune. Virksomheten har produksjonsavdeling Namsos. I tillegg eier MN-Vekst A/S bedriften Flatanger Vaskeri A/S som er en VTA-bedrift med 10 arbeidsplasser for yrkeshemmede i Flatanger kommune. Bedriftens virksomhet baseres på to hovedvirksomheter. Tilrettelegging av arbeidsplasser for yrkeshemmede og produksjon av ulike varer og tjenester. Eiere gir garantier ifm med låneopptak.
Nord Trøndelag elektrisitetsverk AS (NTE)	1,04	Konsern. Leverandør av elektrisitet, og digitale tjenester mm. Tidligere eiet av Nord-Trøndelag fylkeskommune, men eierskapet ble overdratt til alle kommuner i tidligere Nord-Trøndelag i forbindelse med opprettelsen av Trøndelag fylkeskommune.
INAM AS	1,34	Det samme som tidligere Namdalshagen AS. Næringshage med Namdalen som omland.

4.2 Samvirkeselskap/andelslag

Selskap	Merknader
Visit Namdalen SA	Destinasjonsselskap som skal drive reiselivsmålutvikling, merkevarebygging, salg og produktutvikling.
OKS Trøndelag SA	Opplæringskontoret for fag i kommunal sektor i Trøndelag. Administrering og tilrettelegging service overfor lærlinger på vegne av eierne.
Biblioteksentralen SA	Eies av landets kommuner og fylkeskommuner. Serviceorgan for bibliotek, skoler og andre offentlige institusjoner.
Revisjon Midt-Norge SA	Interkommunalt revisjonsselskap for kommuner

Annet

KLP

Flatanger kommune er for øvrig både kunde (pensjon) og eier/medlem av KLP. Som medlem plikter kommunen å innbetale egenkapitalinnskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi KLP tilfredsstillende soliditet. Egenkapitaltilskuddet kan bare tilbakebetales i forbindelse med flytting av kundeforholdet fra KLP.

4.3 Interkommunale selskap (IKS)

Selskap	Eierandel	Merknader
Nord-Trøndelag Krisesenter IKS	0,8%	Krisesenter på Verdal
KonSek IKS	1,1%	Sekretariat kontrollutvalg.
Namdal Rehabilitering IKS	3,85%	Utfører rehabiliteringstjenester mm på vegne av eierkommunene
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS (MNA)	2,8%	Renovasjonsselskap. Eies av 12 namdalskommuner. MNA er deleiere i følgende selskap: Okhh eiendom AS, 50% Sesam Ressurs AS, 6,2% Miljøpartnerne AS, 13,32% Retrans midt AS, 33,33% Ecopro AS, 16.75% Retura NT AS, 80%
Museet Midt IKS	2,78%	Forvalter av anlegg, samt gir eierne bistand innenfor en rekke områder innenfor fagfeltet.
Interkommunalt arkiv (IKA) Trøndelag	1,45%	Formål: Legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Tilbyr også arkivdepot-løsning.

4.4 Kommunale foretak

Ingen.

4.5 Stiftelse

Namdals Folkehøgskole i Grong. Eies av Namdalskommunene med flere.

4.6 Interkommunalt samarbeid

Samarbeidsområde	Organisering	Merknader
Skatteoppkrever	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune. Staten overtar ansvarsområdet f.o.m 1.november 2020
Kommuneoverlege med miljørettet helsevern	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune. .
Barneverntjeneste	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune.
PPT (Pedagogisk-psykologisk tjeneste)	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune.
Brann- og redningstjeneste	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune.
Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune.
Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) samt bostøtte og startlånformidling	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune.
Legevakt og legevaktstelefon	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune.
Lønnstjenester for egne ansatte	Administrativt vertskommunesamarbeid	Administrativt vertskommunesamarbeid. Namsos kommune er vertskommune.
Midtre Namdal Kirkelige Fellesråd	Vertskommunesamarbeid med felles nemnd	I samarbeid med Namsos, Overhalla kommuner. Samarbeidsnemnd: Kirkelig Fellesråd
Interkommunalt politisk råd Namdal (Namdal regionråd)	I h.h.t. kommunelovens kapittel 18	Samarbeid mellom alle Namdalskommunene.
Innkjøpsamarbeid med Trøndelag Fylkeskommune	Annet	

Overgrepsmottaket i Nord-Trøndelag (Senter mot incest og seksuelle overgrep i Nord-Trøndelag)	Annet	Partnerskapsavtale. Administreres av vertskommunen Levanger og omfatter kommunene i Nord-Trøndelag. Overgrepsmottaket er plassert på sykehuset Levanger. Årlig kostnadsfordeling.
Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensning (IUA), Namdal	Annet	Formalisert samarbeid i Namdalen.
Nord-Trøndelag 110 Sentral	Annet	Formalisert samarbeid for koordinering av brann og redning for alle fylkets kommuner.
Jordmortjenesten i Midtre Namdal	Annet	Tjenesten kjøpes fra helseforetaket.
Grunnskolesamarbeid med Namsos	Annet	Kjøp av ungdomsskoleplasser på Statland, samt salg av skoleplass til Namsos på Lauvsnes
Samarbeid, utvikling av interkommunalt Øyeblikkelig-hjelp tilbud	Annet	Et samarbeid mellom Namsos, Osen og Flatanger i h.h.t kommunalt vedtak.
Partnerskap Namdal	Annet	Et samarbeid mellom namdalskommunene, Universitetet Nord og Høgskolen i Nord-Trøndelag og Trøndelag forskning og utvikling Hovedfokus: Kompetansebygging i privat og offentlig sektor.
Skjenkekontrollen	Annet	Gjennomføres på vegne av namdalskommunene i etter anbudsrunder i regi av Nordfjelske Kontroll AS. Flatanger kommune har ikke registrert eierandel i Nordfjelske Kontroll AS.
Ergoterapeut	Annet	Kjøper tjeneste fra Namdal Rehabilitering sammen med flere andre kommuner. Omfang 10% stilling
Kommunepsykolog	Annet	Kjøper tjeneste fra Namdal Rehabilitering sammen med flere andre kommuner. Omfang 10% stilling. Stillingen er ikke besatt ennå.

4.7 Foreninger/organisasjoner

Flatanger kommune er medlem av og betaler årlig kontingent til følgende:

Forening/organisasjon	Beskrivelse
KS	Er interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for alle norske kommuner, fylkeskommuner m.fl. KS skal sikre kommunesektoren best mulig rammebetingelser.
Nettverk for Fjord- og Kystkommuner (NFKK)	Landsomfattende interesseorganisasjon. Årlig medlemskontingent. Arbeider for å fremme kystkommunenes interesser.
Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner (LNVK)	Landsomfattende interesseorganisasjon. Årlig medlemskontingent. Arbeider for å fremme vindkraftkommunes interesser.
Flatanger Næringsforum	Interesseorganisasjon for næringsaktører i Flatanger kommune.

5. Prinsipper og retningslinjer for Flatanger kommunes eierskap (eierskapspolitikken)

Dette kapittelet omhandler overordnede prinsipper og retningslinjer som Flatanger kommune skal legge til grunn for sitt eierskap i selskaper. Disse føringene skal bidra til å utvikle et helhetlig eierskap som ivaretar kommunens interesser og omdømme.

Prinsippene og retningslinjene tar blant annet utgangspunkt i anbefalingene fra KS, føringene for eierstyring i andre kommuner som har utarbeidet eierskapsmeldinger, og er ellers forsøkt tilpasset Frosta kommunes behov.

1) Det skal være åpenhet om kommunens eierskap.

- a) Mer-offentlighet og tilrettelegging for innsyn skal være et prinsipp.
- b) Det skal være åpenhet om kommunens valg av styremedlemmer.
- c) Det skal være åpenhet om godtgjørelse til styret.
- d) Kommunens eierskapsmelding skal gjennomgås og revideres hver valgperiode.
- e) Alle folkevalgte og ledere som påtar seg styreverv bør registrere vervene på www.styrevervregisteret.no.

2) I selskaper hvor kommunen har et eierskap, skal selskapet være bevisst sitt samfunnsansvar, herunder blant annet ta miljøhensyn, sosiale hensyn og utvise en høy etisk standard i alle sammenhenger.

- a) Kommunen som eier skal medvirke til at selskapene utarbeider og jevnlig reviderer systemer for miljøstyring og etiske retningslinjer for selskapsdriften og rapporterer i forhold til disse.

3) Selskapets virksomhet skal tydeliggjøres i vedtektene/selskapsavtalen.

- a) Innenfor rammen av vedtektene/selskapsavtalen bør selskapet ha klare mål og strategier for sin virksomhet.
- b) Formålsangivelsen i vedtekter/selskapsavtale bør revideres med jevne mellomrom for å se om det er behov for endringer.

4) Kommunen bør fremme sine eierinteresser gjennom virksomhetenes overordnede organer som generalforsamling, representantskap, årsmøte osv.

- a) Normalt oppnevnes politisk ledelse, dvs. ordfører og evt. varaordfører, som selskapets eierrepresentanter i selskapets overordnede eierorgan.
- b) Politisk vedtatte eierstrategier binder kommunens representanter i disse overordnede organene.

5) Kontrollutvalget skal på kommunestyrets vegne påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskapet.

- a) Kontrollutvalget skal minst en gang pr valgperiode utarbeide en plan for selskapskontroll som kommunestyret vedtar.
- b) Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret når planlagte selskapskontroller er gjennomført.

6) Eierne skal likebehandles og gis tilfredsstillende informasjon fra selskapet.

- a) Selskapet skal gi dekkende informasjon i god tid om saker som er til behandling, saksdokumentene bør være utførlig nok til at eierne kan ta stilling til alle saker som behandles.
- b) I aksjeselskaper skal innkalling og saksdokumenter til generalforsamling sendes senest en uke før møtet skal holdes, i tråd med aksjeloven.
- c) For interkommunale selskaper skal innkalling og saksdokumenter til representantskapsmøte sendes minst fire uker før møtet skal holdes, i tråd med IKS-loven.
- d) Når generalforsamling og representantskap har behandlet regnskapet for selskapet, framlegges det som referatsak i kommunestyret. Slik gis kommunestyret en fortløpende informasjon om selskapets økonomiske utvikling, i tillegg til den informasjon som kommer ved revidering av eierskapsmeldinga.
- e) Kommunestyret innkaller selskapets ledelse til temamøter i tilfeller der dette synes formålstjenelig.

7) Styresammensetningen skal være kjennetegnet av komplementær kompetanse, egenskaper og kapasitet ut fra selskapets egenart.

- a) Styreverv i et aksjeselskap eller interkommunale selskap er et personlig verv og ansvar hvor man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar selskapets interesser på best mulig måte sammen med resten av styret ut fra selskapets formål og i tråd med styring fra eierorganet.
- b) Styremedlemmer kan hentes fra kommuneadministrasjonen, folkevalgte eller fra næringslivet generelt. Ved valg av styre til aksjeselskaper og interkommunale selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomite med mandat å sikre sammensetning av styre med komplementær kompetanse og i tråd med eiers formål med selskapet. I selskap med flere eierkommuner bør valgkomiteen sammensettes for å speile eierandel. Valgperioden kan vedtektsfestes, men bør likevel være fleksibel i forhold til eiers behov for kompetanse. Valgkomiteens innstilling til eierorganet bør begrunnes.
- c) Reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder på tilsvarende måte for aksjeselskaper der kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst 2/3 av aksjene, jfr. kommunelovens § 21-1 I henhold til IKS-loven §10 er det krav om tilnærmet 40% kjønnsrepresentasjon i styrene.
- d) Eier står fritt til å endre styresammensetningen uavhengig av valgperioden.
- e) Styret skal fastsette instruks for styret og den daglige ledelsen med særlig vekt på klar intern ansvars- og oppgavefordeling, samt jevnlig vurdere egen kompetanse og eventuelt gjennomføre kompetansehevede tiltak for styrets medlemmer etter behov.
- f) Der det utpekes vara til styret bør ordningen med numerisk vara benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret. Første vara til styret bør inviteres som observatør til styremøtene for å best mulig sikre kompetanse og kontinuitet.
- g) De seneste årene er habilitetsbestemmelsene innskjerpet i lovverket. Det er vedtatt endringer i forvaltningsloven. Ved valg til styrer er det viktig å være klar over dette. Med bakgrunn i dette bør ikke rådmann eller ordfører velges som styrerepresentanter. At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Loven fastslår at en person er inhabil når han leder eller har en ledende stilling, er medlem av styret eller bedriftsforsamling, for et selskap som er part i saken og ikke helt ut eies av stat eller kommuner, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Forvaltningslovens § 6 fastslår nå at ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem, også der selskapene er fullt ut offentlig eide. KS eierforum kommenterer at det likevel er viktig å understreke at politisk deltakelse i styrene generelt vil være tillatt og at politisk kompetanse i mange virksomheter er viktig for selskapsstyrene. Politikere som har eller har hatt styreverv har også en høyere generell interesse og kunnskap om selskapene og eierstyring og bidrar på denne måten med viktig kompetanse i kommunestyret og deres ansvar.

6. Strategier og formål for kommunens eierskap i selskaper samt samarbeidsordninger og medlemskap i organisasjoner.

Det er ulik historikk og ulike grunner til at Flatanger kommune har de eierskap i selskaper vi har i dag. Historisk har kommunens eierskap i selskaper vært tuftet på følgende (selv om vi ikke tidligere har innehatt en klar nedfelt strategi):

- Selskapene utfører tjenesteproduksjon på vegne av kommune som organisasjon. Dette gjelder i hovedsak IKS.
- Selskapene innehar en produksjon og sysselsetting som anses som viktig i samfunnsutviklingen, og der kommunalt eierskap anses som viktig for å bidra til realisering og å sikre drift. Dette gjelder i hovedsak kommunens inntreden og eierskap i AS.

Dette betyr også at kommunen i liten grad har tuftet sitt eierskap i AS-selskaper på lønnsomhetsbetraktninger gjennom mulighet for avkastning av innsatt kapital for eksempel gjennom utbytte. En kan også si at kommunen generelt har vært tilbakeholden med å gå inn som eiere i selskaper som ikke utfører tjenesteproduksjon til erstatning eller supplement for tradisjonell kommunal virksomhet. Med unntak av Midtre Namdal Vekst AS er den kommunale eierandel inn i aksjeselskap også svært begrenset. I dette selskapet har kommunen arbeidet aktivt m.h.t. å utvikle eierstrategier.

Det er nødvendig å etablere rapporteringsrutiner f.eks. ved å legge frem til orientering årsberetning og regnskap, referater fra styremøter, generalforsamlinger og representantskap. Formannskap/kommunestyret bør også forelegges viktige enkeltsaker, og saker av stor strategisk betydning, i forkant av selskapets behandling.

Det kan generelt trekkes opp fem områder som bør være gjenstand for en vurdering av selskaper:

- a) Har kommunen en tydelig eierstrategi?
- b) Stemmer eierstrategien med dagens formål?
- c) Har kommunens engasjement fortsatt gyldighet?
- d) Er selskapets drift i samsvar med selskapets formål?
- e) Hvordan er selskapets økonomiske stilling?

Det å utvikle eierstrategier for selskapene forutsetter en involvering av flere aktører i en prosess. Rådmannen vil nevne spesielt folkevalgte, styreleder/styremedlemmer, daglige ledere, samt ordfører og rådmann som aktører som bør involveres i et slikt arbeid.

Følgende hovedmål og strategier kan i denne sammenheng være et utgangspunkt for å utvikle Flatanger kommune sin strategi/formål:

Hovedmål

Flatanger kommune skal være en krevende eier med klare mål for sitt eierskap eller deltakelse/medlemskap i samarbeidsordninger og organisasjoner (heretter benevnt som ordninger).

Strategier

1. Før en går inn på eiersiden i nye selskap/ordninger, samt ved vurdering om en skal avslutte sitt eierforhold/medlemskap, skal minst en av følgende kriterier legges til grunn i vurderingen:
 - Selskapene/ordningene utfører tjenesteproduksjon på vegne av kommune som organisasjon, og at dette er viktig mht å kunne gi tjenester av god kvalitet på en rasjonell måte. Dette gjelder i hovedsak IKS/ordninger.
 - Selskapene/ordninger innehar en produksjon og sysselsetting som anses som viktig i samfunnsutviklingen, og der kommunalt eierskap anses som viktig for å bidra til realisering og å sikre drift. Dette gjelder i hovedsak kommunens inntreden og eierskap i AS. Generelt skal listen legges høyt for kommunalt eierskap etter dette kriterium.
2. Flatanger kommune fremmer sine interesser overfor selskapene gjennom generalforsamling og representantskap.
3. Flatanger kommune skal være en krevende eier med klare mål for sitt eierskap/medlemskap. Målet for selskapsorganiseringen må være å oppnå kostnadseffektiv tjenesteproduksjon, bedre kvalitet på tjenester, og bedre ansvars- og oppgavefordeling i kommunen.
4. Flatanger kommune forventer at de ulike styreverv på uavhengig grunnlag har en aktiv rolle med hensyn til service, kontroll, strategi og ressursituasjon.
5. Kommunestyret forutsetter at eierrepresentantene i selskapene gjennomfører forhåndsdrøftinger i viktige saker, og gir rask tilbakemelding til eierkommunene.
6. Avkastningskrav i selskaper bør være langsiktige, forutsigbare og knyttes til avkastning av innskutt kapital, og bygges inn i eierstrategien for det enkelte selskap.